

KVALITETSDEKLARATION

Inkomster och skatter – Hushållsbaserad statistik

Ämnesområde

Hushållens ekonomi

Statistikområde

Inkomster och inkomstfördelning

Produktkod

HE0110

Referenstid

2022

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	6
2 Tillförlitlighet	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	7
2.2.1 Urval	7
2.2.2 Ramtäckning	7
2.2.3 Mätning	8
2.2.4 Bortfall	9
2.2.5 Bearbetning	9
2.2.6 Modellantaganden	11
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	13
3 Aktualitet och punktlighet	13
3.1 Framställningstid	13
3.2 Frekvens	13
3.3 Punktlighet	13
4 Tillgänglighet och tydlighet	14
4.1 Tillgång till statistiken	14
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	14
4.3 Presentation	14
4.4 Dokumentation	14
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	14
5.1 Jämförbarhet över tid	14
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	17
5.3 Sam användbarhet i övrigt	17
5.4 Numerisk överensstämmelse	18
Allmänna uppgifter	18
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	18
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	18
C Bevarande och gallring	18
D Uppgiftsskyldighet	18
E EU-reglering och internationell rapportering	19
F Historik	19
G Kontaktuppgifter	19
Bilaga 1: Variabler och redovisningsgrupper	20
Bilaga 2: Nordiska inkomster	24

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att belysa inkomsternas (och den ekonomiska välfärdens) utveckling, fördelning samt struktur för både individer och hushåll.

Statistiken används och är viktig för planerings- och utredningsarbete inom statliga och kommunala verksamheter.

Ekonomisk välfärd likställs här med ekonomisk standard för individer och hushåll, vilken mäts som ekvivalerad disponibel inkomst (disponibel inkomst per konsumtionsenhet).

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Regeringskansliet använder bl.a. statistiken för att följa upp regeringens politik, exempelvis i den fördelningspolitiska bilagan till vårbudgeten. Myndigheter och forskare använder statistiken för att utvärdera politiska reformer riktade mot individer och hushåll och statistiken är flitigt använd inom fördelningspolitisk forskning. Hos kommuner används statistiken för att följa upp politiska mål och diverse intresseorganisationer använder statistiken för att följa upp utvecklingen för specifika grupper, exempelvis barnfattigdom eller den ekonomiska utvecklingen för pensionärer. Även allmänheten och media använder statistiken för att få en översiktlig beskrivning av den ekonomiska utvecklingen för individer och hushåll.

Statistiken har många olika användare som bland annat representeras genom [SCB:s användarråd för levnadsförhållanden och jämställdhet](#). I rådet ingår representanter från Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet, Finansdepartementet och Socialdepartementet) samt berörda myndigheter och andra intressenter (Folkhälsomyndigheten, Försäkringskassan, Handelshögskolan i Stockholm, Institutet för social forskning vid Stockholms universitet, Jämställdhetsmyndigheten, Konsumentverket, Myndigheten för delaktighet, Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Regioner).

1.2 Statistikens innehåll

Statistikens målstorheter är:

- fördelningen av inkomster för hushåll mätt som disponibel inkomst per konsumtionsenhet, samt
- strukturen på den disponibla inkomsten, dvs andelen av inkomsterna som avser exempelvis löneinkomst, kapitalinkomst eller sociala transfereringar.

Referenstid för målstorheterna är inkomstår 2022.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen är privata hushåll som stadigvarande uppehåller sig i Sverige. Målpopulationen för statistiken är privata hushåll bestående av personer som ska vara folkbokförda under aktuell referensperiod enligt de

författningar som reglerar folkbokföringen. Målpopulationen täcker inte helt och hållet in intressepopulationen. Intressepopulationen kan i vissa fall inkludera dels personer som befinner sig i landet utan uppehållsrätt, uppehållstillstånd eller motsvarande, dels personer som på mer tillfällig basis bor och arbetar i Sverige samt även asylsökande, dessa ingår dock inte i målpopulationen då de inte är folkbokförda i Sverige.

Målobjekt i statistiken är hushåll, samt individer ingående i dessa hushåll. Det hushållsbegrepp som redovisas är bostadshushåll, dock med hänsyn tagen till växelvis boende för barn när föräldrarna inte bor tillsammans. Utöver folkbokförda personer inkluderar bostadshushållet i denna statistik även barn som bor växelvis hos sina föräldrar då föräldrarna inte bor tillsammans. Växelvis boende barn inkluderas således i två hushåll, dels hushållet där barnet är folkbokfört, dels den andra förälderns hushåll där barnet bor ungefär halva tiden.

Observationsobjekten utgörs av, eller härleds utifrån poster i Registret över totalbefolkningen (RTB), där varje post motsvarar en person alternativt ett hushåll. Skillnaden mellan mål- och observationsobjekt är personer som ska vara folkbokförda i Sverige, men som av någon anledning inte är det (återfinns inte i RTB).

1.2.2 Variabler

Centrala intressevariabler i statistiken är disponibel inkomst, faktorinkomst och hur folk bor, dvs. vilken typ av hushåll personer bor i.

Den disponibla inkomst som redovisas är inte en fullständig mätare av ekonomisk välfärd i vid mening. Utanför mätningarna ligger bland annat egen produktion i hemmen samt nyttan av offentlig konsumtion. I intressevariabeln för disponibel inkomst ingår vissa inkomster eller transfereringar som inte finns med i olika administrativa register, exempelvis ekonomiskt stöd från föräldrar till barn som inte längre bor hos föräldrarna, gåvor mellan hushåll, remitteringar och svarta inkomster. Dessa ingår dock inte i målvariabeln för disponibel inkomst. Målvariablerna disponibel inkomst och faktorinkomst skapas genom att observationsvariablerna för diverse inkomstslag, transfereringar och skatter summeras. Se definition av målvariablerna nedan.

Disponibel inkomst är summan av samtliga hushållsmedlemmars alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar (exempelvis återbetalt studielån).

Faktorinkomst är summan av löneinkomst, inkomst av näringsverksamhet samt kapitalinkomst. Skillnaden mellan faktorinkomst och disponibel inkomst är således sociala transfereringar samt skatter.

Redovisningen görs både inklusive och exklusive kapitalvinst/kapitalförlust, det vill säga den vinst/förlust som uppkommer vid försäljning (realisering) av tillgångar, t.ex. aktier, fonder eller fastigheter.

Inkomstbegreppet som används i statistiken är disponibel inkomst enligt 2004-års definition.

Sedan publiceringen av inkomstår 2020 ingår, för personer folkbokförda i Sverige, löne- och pensionsinkomst (samt tillhörande skatt) från övriga nordiska länder som inte tagits upp till beskattning i Sverige, i den disponibla inkomsten. Se ytterligare information i avsnitten 2.2.3 *Mätning* och 5.1 *Jämförbarhet över tid* samt avsnitt F. *Historik* och Bilaga 2. *Nordiska inkomster*.

Av intresse i statistiken är att veta hur folk bor. Detta kan mätas som faktiskt boende eller folkbokfört boende. Målvariabeln i statistiken är bostadshushåll, dock med hänsyn tagen till eventuellt växelvist boende för barn. Bostadshushåll utgörs av samtliga personer som är folkbokförda på samma fastighet och lägenhet. Det speglar således personers folkbokförda boende och det finns inte några krav på gemensam hushållning inom hushållet. Konstruktionen av bostadshushåll baseras på antagandet om att personer bor där de är folkbokförda, vilket stämmer för de flesta personer i Sverige. Det förekommer dock i viss utsträckning att den som bor i en bostad är folkbokförd någon annanstans. Ett exempel på detta är barn som delar sitt boende mellan föräldrarna när föräldrarna inte bor tillsammans, så kallat växelvis boende. Sedan publiceringen av inkomster avseende år 2021 tas i statistiken hänsyn till förekomsten av växelvis boende för barn, vilket innebär att barn med växelvis boende inkluderas i båda sina föräldrars hushåll. Denna förändring har även implementerats i statistiken fr.o.m. år 2011, vilket innebär att tidigare publicerad statistik för dessa år har reviderats. Se ytterligare information i avsnitten 2.2.3 *Mätning*, 2.2.5 *Bearbetning*, 2.2.6 *Modellantaganden*, 5.1 *Jämförbarhet över tid* samt avsnitt F. *Historik*.

För de personer som saknar uppgift om koppling till lägenhet används en modell som skapar hushåll med hjälp av registerrelationer över personer som är folkbokförda på samma fastighet.

Skillnader mellan faktiskt boende och folkbokfört boende beskrivs utförligare i avsnitt 2.2.3 *Mätning*.

Se bilaga 1 för ytterligare information om variabler som är relevanta för statistiken.

1.2.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används är framför allt medianer, kvoter och gränsvärden. Andra mått som används är deciler respektive Gini-koefficient.

Med deciler avses att individerna delas in i tio lika stora grupper sorterade efter stigande inkomst. Värdet som avgränsar den första tiondelen av individerna/hushållen benämns P10, medan värdet som avgränsar de 10 procent med högst inkomster benämns P90 osv.

Gini-koefficienten används för att redovisa ojämnheten i inkomstfördelningen. Koefficienten kan anta ett värde mellan 0 och 1. Ett högt värde visar på större ojämnheter än ett lågt värde.

1.2.4 Redovisningsgrupper

De redovisningsgrupper som förekommer i statistiken är ålder, hushållstyp, sysselsättning, utländsk/svensk bakgrund, födelseland, vistelsetid i Sverige, upplåtelseform, region samt där det är relevant kön. I och med att statistiken

är hushållsbaserad och inkomsterna summeras för samtliga hushållsmedlemmar är det ofta inte relevant att särredovisa statistiken efter kön. Dock är det relevant när redovisningen görs efter hushållstyp, då gruppen ensamstående särredovisas för kvinnor och män.

Födelseland är grupperat till världsdelar eller dylikt i redovisningen. Ålder redovisas för åldersgrupper.

Region avser nivåerna riket, län, kommun, samt Demografiska statistikområden (DeSO) och Regionala statistikområden (RegSO), vilka gäller från 1 januari 2018 respektive 1 juni 2020 och följer läns- och kommungränserna. RegSO har skapats genom att aggregera DeSO. Ytterligare information om regionala indelningar finns på SCB:s webbplats, <https://www.scb.se/regionalt>.

Statistiken är officiell statistik oavsett vilken redovisningsgrupp som avses.

1.2.5 Referenstider

Referensperiod är inkomstår, det vill säga statistiken avser de inkomster som erhållits och skatter som betalats under ett år. Inkomstår är samma sak som kalenderår. Det senaste inkomståret som redovisas är 2022.

Referenstid för redovisningsgrupperna är 2022-12-31 med undantag för nedanstående.

- Sysselsättning är baserad på inkomster under inkomståret och avser således förhållandet under hela referensperioden.
- Varaktigt låg ekonomisk standard härleds över en fyraårsperiod, där referenstiden avser 31/12 respektive periods slutår.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken framställs med hjälp av Inkomst- och taxeringsregistret (IoT), som i sin tur är baserat på administrativa registerdata från Skatteverket (kontrolluppgifter och taxeringsdata), Försäkringskassan, Centrala studiestödsnämnden, Pensionsmyndigheten, Statens tjänstepensionsverk, Försvarsmakten, Socialstyrelsen och Skolverket. Eftersom dessa uppgifter primärt har andra användningsområden är sannolikheten stor att fel upptäcks och justeras i grundkällorna. Statistiken bedöms därför allmänt vara mycket tillförlitlig och ha god täckning avseende olika inkomstslag. Dock saknas uppgifter om inkomster som inte inkluderas i ovan nämnda uppgiftskällor (se avsnitt 2.2.3 *Mätning*).

En viss undertäckning föreligger i skattningen av centrala målstorheter avseende disponibel inkomst. Undertäckningen beror främst på att svarta inkomster saknas i administrativa data från Skatteverket, och berör framför allt arbetsinkomster. I förlängningen påverkar dock förekomsten av svartarbete även utbetalningar från exempelvis socialförsäkringar, då dessa baseras på vita inkomster.

Sammantaget bedöms dock de redovisade statistikvärdena skatta relevanta målstorheter väl.

Uppgifter om folkbokförda personer och vilka hushåll dessa tillhör hämtas från RTB. Eftersom statistiken baseras på uppgifter från totalräknade register föreligger inga urvalsfel. Ramen bygger på SCB:s befolkningsregister, vilket innebär att de täckningsbrister som finns i detta register också påverkar inkomststatistiken.

Osäkerhetsintervall tillämpas inte i redovisningen.

2.2 Osäkerhetskällor

Den största osäkerhetskällan bedöms vara att svarta inkomster saknas.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken. Inkomststatistiken är en totalundersökning och omfattar alla folkbokförda personer.

2.2.2 Ramtäckning

Målpopulationen är privata hushåll bestående av personer som var folkbokförda i Sverige under undersökningsåret. Som ram används RTB och IoT.

Rampopulationen avgränsas enligt:

- Hushållspopulationen omfattar endast hushåll där minst en person i hushållet är 18 år eller äldre.
- Hushållspopulationen baseras på så kallade helårshushåll, vilket innebär att samtliga vuxna i hushållet ska finnas i RTB per 1/1 respektive 31/12 undersökningsåret.
- Hushåll med personer som är på församlingen skriven eller saknar känd hemvist ingår ej i hushållspopulationen.
- Hushållspopulationen avgränsas till att avse hushåll vilka har en disponibel inkomst skild från noll.

Avgränsningarna syftar delvis till ökad konsistens mellan referensperiod för inkomster (kalenderår) och hushåll (helårshushåll) samt delvis att minska effekten av övertäckning i RTB (på församlingen/kommunen skrivna respektive disponibel inkomst skild från noll).

Det finns hushåll i rampopulationen som inte tillhör målpopulationen (övertäckning) samt hushåll i målpopulationen som inte finns i rampopulationen (undertäckning). Täckningen av hushåll är delvis beroende av täckningen av individer i RTB, men också av kvaliteten i den information som används för att koppla samman individer till hushåll.

På motsvarande sätt som för hushåll orsakar personer undertäckning respektive övertäckning. Detta är antingen personer som borde vara folkbokförda men inte är det (undertäckning) eller personer som är folkbokförda trots att de inte borde vara det (övertäckning). Täckningsbristerna uppstår främst till följd av brister i rapportering avseende födselar, dödsfall, invandring och utvandring. På regional nivå orsakar brister i rapportering av flyttningar mellan olika regioner i Sverige täckningsproblem.

Konsekvenser för statistiken av under- och övertäckning är dels att personer som finns i landet, och som kan ha inkomster, inte inkluderas i statistiken eftersom de inte är folkbokförda (undertäckning), dels att personer som inte

längre bor i Sverige, och som därmed inte har några inkomster i landet, i vissa fall ändå inkluderas i statistiken (övertäckning).

Det har inte gjorts några studier av hur statistikens tillförlitlighet påverkas av över- respektive undertäckningen i RTB. Troligtvis är dock effekten av ramtäckningsbrister begränsad på de centrala målstorheterna.

För ytterligare information om över- och undertäckning i RTB, se [kvalitetsdeklarationen](#) för SCB:s befolkningsstatistik.

2.2.3 Mätning

Grunddata till statistiken hämtas främst från Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten, men även från andra myndigheter såsom Socialstyrelsen och CSN. Primärt är det respektive myndighet som samlar in och registrerar uppgifterna. Statistikens kvalitet bestäms huvudsakligen av kvaliteten på dessa myndigheters register och administrativa system. Uppgifterna bearbetas och sammanställs i Inkomst- och taxeringsregistret.

Inkomster som inte inkluderas i ovan nämnda grundkällor, exempelvis inkomster från svartjobb och informella transfereringar mellan hushåll, saknas också i statistiken.

Inkomstår 2022 har löne- och pensionsinkomst taxerad i övriga nordiska länder inhämtats från Skatteverket och inkluderats i IoT och inkomststatistiken för personer som är folkbokförda i Sverige. Då dessa inkomster inte beskattas i Sverige ingår de inte i ordinarie leveranser av taxeringsdata från Skatteverket.

Omfattningen av dessa inkomster framgår i bilaga 2.

Sedan 2011 är folkbokföringen för personer folkbokförda i en fastighet med mer än en lägenhet kompletterad med personens lägenhetsnummer. Skatteverket har ansvarat för insamlingen av lägenhetsnumret. I denna insamling har i vissa fall felaktigheter uppstått. I de fall det angivna lägenhetsnumret inte finns på adressen kan inte en person kopplas ihop med lägenheten och alltså inte bilda ett hushåll. I detta fall har familjeuppgift i RTB använts som en approximation för hushåll. Har ett annat lägenhetsnummer än det egna angetts kommer man i statistiken att tillhöra ett annat hushåll än det faktiska.

Inkomststatistiken bygger på uppgifter från folkbokföringen, där hushållets sammansättning avser folkbokfört boende på fastigheten alternativt lägenheten. I och med att det inte är möjligt att folkbokföra sig på flera adresser finns ingen information om i vilken utsträckning barn till särlevande föräldrar bor hos respektive förälder. Baserat på folkbokföringen antas barn som inte är skrivna med båda sina sammanboende föräldrar bo heltid hos den förälder där barnet är skrivet. Vid beräkning av ekonomisk standard antas därmed hela försörjningsbördan för barnet hamna på den förälder där barnet är folkbokfört, trots att barnet kanske delar sin tid mellan föräldrarna. Detta resulterar i att boendeföräldrarnas försörjningsbörda överskattas medan försörjningsbördan för barnets andra förälder underskattas. Omvänt innebär det att den ekonomiska standarden underskattas för boendeföräldern samtidigt som den överskattas för barnets andra förälder.

För att förbättra mätningen av ekonomisk standard för barn och föräldrar när föräldrarna inte bor tillsammans och barnen bor ungefär lika mycket hos båda föräldrarna används sedan inkomstår 2021 en modellbaserad ansats i statistiken. Modellen har även tillämpats retroaktivt för åren 2011–2020, vilket innebär att statistiken reviderats för dessa år.

Modellen går i korta drag ut på att simulera förekomsten av växelvis boende för barn när föräldrarna inte bor tillsammans. För dessa barn och föräldrar skattas en ny ekonomisk standard, där hänsyn tagits till att barnet delar sitt boende mellan föräldrarna. En konsekvens av att barn som bor växelvis inkluderas i två hushåll är att antalet barnhushåll ökar (d.v.s. för ett antal hushåll förändras hushållstypen, från hushåll utan barn till hushåll med barn).

Uppgifterna om hushållstyp, hushållsstorlek och hushållsställning baseras initialt på uppgifter i RTB och de hushåll som kan skapas utifrån folkbokföringen på lägenhet. För hushåll där växelvis boende barn inkluderas sker dock en justering av hushållsstorlek, samt i förekommande fall, även hushållstypen.

För mer information om modellen som används för att ta hänsyn till barn med växelvis boende, se avsnitt 2.2.6 *Modellantaganden*.

2.2.4 Bortfall

Statistiken över inkomster och skatter är totalräknad och därför förekommer det inte något objektsbortfall. För vissa objekt saknas dock uppgifter för en del variabler. I vissa fall är det dock svårt att avgöra om ett saknat värde (exempelvis inkomst) beror på ett partiellt bortfall eller om det är en korrekt uppgift, dvs. att värde ska saknas. I och med att det är svårt att veta om ett saknat värde är en korrekt uppgift eller om det de facto beror på partiellt bortfall, är det svårt att uttala sig om eventuella konsekvenser av detta på statistiken.

En inkomst där det kan förekomma bortfall, både helt och partiellt för kommunerna, är ekonomiskt bistånd. Uppgifterna samlas in från kommunerna av Socialstyrelsen. År 2022 förekommer helt bortfall för Perstorp, Nordmaling och Kalix .

Ekonomiskt bistånd ingår i inkomstbegreppen bruttoinkomst och disponibel inkomst, där skattningar på kommunnivå är de som främst påverkas av bortfallet. Mer specifikt påverkas skattningarna för de aktuella kommunerna och de grupper som tar del av ekonomiskt bistånd. Det innebär att det blir en systematisk påverkan på statistiken över till exempel hushåll med låg ekonomisk standard i de påverkade kommunerna.

2.2.5 Bearbetning

Statistiken över inkomster och skatter baseras på data som har sin grund i administrativa register. Den ursprungliga databildningen sker hos Skatteverket och andra myndigheter. Varje myndighet gör kontroller, rättelser och andra bearbetningar som passar för deras administrativa syften. När en myndighet levererar data till SCB görs eventuellt ytterligare selektioner och bearbetningar anpassade till SCB:s önskemål.

Osäkerhet på grund av bearbetning kan t.ex. vara beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel. Risken för att sådana fel ska inträffa och

den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. Brister när det gäller SCB:s bearbetning kan förekomma både i framställningen av Inkomst- och taxeringsregistret, som statistiken baseras på, och i själva statistikframtagningen.

Imputeringar förekommer för personer som har nolltaxerat, men som har kontrolluppgift alternativt arbetsgivardeklaration på individnivå. Modellen för imputeringarna är baserad på gällande beskattningsrätt.

När Inkomst- och taxeringsregistret är skapat görs olika kontroller i form av makrogranskning av totalsummor, medelvärden, min- och maxvärden samt antal personer med värde. Jämförelser görs också med föregående års värden för att kontrollera rimligheten utifrån inkomstårets förändringar i skattelagstiftningen och annat. När material tas fram för publicering sker kontroller av värden för olika redovisningsgrupper, däribland för kommuner. När kontrollerna uppdagar orimligheter på individnivå ändras detta i registren, genom exempelvis imputeringar, men omfattningen av detta är väldigt liten.

För ekonomiskt bistånd korrigeras belopp över 1 miljon kronor, något som berör färre än 10 personer per åtgång.

För att göra jämförelser av t.ex. disponibel inkomst mellan olika typer av hushåll används ett viktsystem där konsumtionen är relaterad till hushållets sammansättning. Den disponibla inkomsten divideras med den konsumtionsvikt som gäller för hushållet. Vid publiceringen av inkomstår 2021 infördes en utökad ekvivalensskala, där hänsyn tas till att barn kan dela sitt boende mellan föräldrarna om föräldrarna inte bor tillsammans (s.k. växelvis boende). Den utökade skalan tillämpas i statistiken fr.o.m. inkomstår 2011.

<i>Konsumtionsenhetsskala (ekvivalensskala)</i>	<i>Vikt</i>
Ensamboende	1,00
Sammanboende par	1,51
Ytterligare vuxen	0,60
Första barnet 0–19 år	0,52
Andra och påföljande barn 0–19 år	0,42
Växelvis boende barn 0–19 år, första barnet	0,38
Växelvis boende barn 0–19 år, andra och påföljande barn	0,28

Exempel: Ett sammanboende par med två barn har en disponibel inkomst på 490 000 kronor. Hushållet har en total konsumtionsvikt på $1,51 + 0,52 + 0,42 = 2,45$. Hushållets disponibla inkomst per konsumtionsenhet blir då $490\,000 / 2,45 = 200\,000$ kronor per konsumtionsenhet. Det innebär att hushållet har samma ekonomiska standard som en ensamboende person med en disponibel inkomst på 200 000 kronor.

Inga särskilda studier kring bearbetningsfel har genomförts men inget finns i nuläget som pekar på att det skulle förekomma bearbetningsfel som på något sätt snedvrider statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Barn med växelvis boende

Det primära syftet med modellen är att förbättra skattningen av ekonomisk standard för barn och föräldrar när föräldrarna inte bor tillsammans och barnen bor ungefär lika mycket hos båda föräldrarna.

Kärnan i modellen är att identifiera barn med växelvis boende, då denna uppgift saknas i administrativa register.

Föremål för modellen är föräldrar som inte bor tillsammans, deras barn samt de hushåll föräldrarna och barnen bor i. Båda föräldrarna ska vara folkbokförda i Sverige. Som barn avses personer 0–19 år.

I stora drag består modellen av följande steg:

1. Identifiera barn och hushåll där växelvis boende förekommer.
2. Justera hushållstyp, där det är aktuellt, för hushåll med växelvis boende.
3. Fördela barnets egna inkomster mellan de två hushållen.
4. Justera försörjningsbördan för hushåll med växelvis boende barn.
5. Beräkna ekonomisk standard, där barnets standard blir ett genomsnitt av föräldrarnas ekonomiska standard.

Till inkomstår 2022 har modellen uppdaterats med hjälp av nya data över barns boende, vilket till viss del påverkar jämförbarheten med tidigare år för barn med växelvis boende. Den uppdaterade modellen är baserad på en undersökning avseende barns boende hösten 2022, till skillnad från den tidigare modellen vilken var baserad på en undersökning från 2012/2013. Under denna period har andelen barn till särlevande föräldrar som bor växelvis ökat från 35 procent till 46 procent år 2022.

Jämförelser mellan faktiska data från undersökningen av vilka barn som bor växelvis och resultat från den uppdaterade modellen visar att 80 procent av barnen får en korrekt klassificering. Motsvarande andel för den tidigare modellen var 67 procent.

I den uppdaterade modellen har utbildningsnivå för föräldrarna, upplåtelseform för boende, information om delat barnbidrag mellan föräldrarna samt bostadsbidrag vid växelvis boende (ersätter uppgift om underhållsstöd vid växelvis boende) tillkommit som förklarande variabler. Vidare har uppgift om huruvida föräldrarna bor i olika län ersatts av information om hur långt ifrån varandra föräldrarna bor.

Variabler med hög förklaringsgrad i den uppdaterade modellen är avstånd mellan föräldrarnas boende (mer än fem mil), förekomst av underhållsstöd, delat barnbidrag, bostadsbidrag vid växelvis boende samt barnets ålder.

Med hjälp av modellen skattas antal barn med växelvis boende, vilka uppgick till ca 196 300 år 2022. Sammanlagt berörs ungefär 237 900 hushåll av växelvis boende, varav 127 500 hushåll där barnen är folkbokförda och 126 200 hushåll där barnen läggs till. Med den uppdaterade modellen blir ungefär 27 procent fler barn klassificerade som växelvis boende jämfört med modellen som tillämpades perioden 2011–2021.

Drygt 88 000 hushåll får ändrad hushållstyp, från hushåll utan barn 0–19 år till hushåll med barn 0–19 år.

Se avsnitt 5.1 *Jämförbarhet över tid* för ytterligare information om hur modellförändringen påverkar resultaten och jämförbarheten över tid.

För en utförlig beskrivning av modellen, se [Ekonomisk standard vid växelvis boende](#) (SCB, 2019) samt [Income Distribution Statistics and Shared Residence](#) (SCB, 2021). För information om undersökningarna som modellen är baserad på, se [Olika familjer lever på olika sätt](#) (SCB, 2014) och [Barns boende och försörjning när föräldrarna inte bor ihop](#) (SCB, 2023).

Underhållsbidrag

Modellen för simulering av underhållsbidrag har uppdaterats till inkomstår 2021. Uppdateringen har även implementerats retroaktivt, tillbaka till år 2011. Se ytterligare information om uppdateringen längre ner i detta avsnitt i stycket om underhållsbidrag vid växelvis boende.

Föräldrar har enligt Föräldrabalken (1949:381) skyldighet att ordna för sitt barns försörjning till dess att barnet fyller 18 år. Går barnet i skolan efter denna tidpunkt är föräldrarna underhållsskyldiga under den tid som skolgång pågår, som längst dock till och med juni det år barnet fyller 20. I de fall föräldrarna till ett barn är särlevande och barnet till största del bor hos en av föräldrarna uppkommer ett behov av transferering mellan föräldrarna. Transfereringen benämns *underhållsbidrag* om den går direkt mellan föräldrarna och *underhållsstöd* om den administreras av Försäkringskassan.

Om den underhållsskyldige föräldern inte betalar något underhåll eller betalar ett belopp lägre än reglerat underhållsstöd kan underhållsstöd beviljas. Underhållsstödet betalas ut till den förälder som barnet bor och är folkbokförd hos.

Uppgift om vilka som mottar samt betalar underhållsstöd, samt storleken på underhållsstödet, finns i IoT. Det finns dock inga administrativa data om underhållsbidrag varför det måste uppskattas på något vis.

Föremål för modellen är särlevande föräldrar till barn under 18 år, alternativt barn över 18 år som fortfarande går i skolan fram till juni det år barnet fyller 20, i de fall de inte erhåller underhållsstöd. I modellen har antagits att barn som har rätt till underhållsbidrag, och inte erhåller underhållsstöd, också får underhållsbidrag.

Modellen utgår från de riktlinjer Försäkringskassan tillhandahåller för beräkning av underhållsbidrag. Enligt dessa beräknas underhållsbidraget genom att barnets behov multipliceras med en kvot av den bidragsskyldige förälderns överskott och båda föräldrarnas överskott.

Slutligen tas hänsyn till antalet månader under aktuellt år som barnet har rätt till underhållsbidrag, genom att en kvot av antal underhållsbidragsberättigade månader per år läggs till modellen.

För barn som bor ungefär lika mycket hos sina föräldrar (s.k. växelvis boende) simuleras inget underhållsbidrag. Uppgift om faktiskt boende för barn, och eventuellt växelvist boende mellan föräldrarna, saknas i administrativa register. Det innebär att även förekomst av växelvist boende behöver skattas,

eller simuleras, med hjälp av en modell. Modellen för att skatta förekomsten av växelvis boende implementerades i statistiken till inkomstår 2021. Med hjälp av modellen skattas både antal barn med växelvis boende och vilka barn som har växelvis boende (barnen med störst sannolikhet för att ha växelvis boende).

Modellen för att simulera underhållsbidrag har uppdaterats med uppgift om växelvis boende för barn tillbaka till år 2011. Före år 2011 förekommer ingen simulering av underhållsbidrag.

Även tidigare togs hänsyn till förekomsten av växelvis boende vid simulering av underhållsbidrag. Metoden som användes då var att det simulerade underhållsbidraget påfördes samtliga föräldrar som ingick i modellen, varefter underhållsbidraget justerades ned med en konstant motsvarande andelen barn med växelvis boende. Makrobeloppet för underhållsbidrag (givet och mottaget) blir ungefär detsamma med båda uppläggen, dock berörs färre personer av simuleringen med det nya upplägget.

Genom modellsimuleringen skapas nya variabler i IoT avseende betalt respektive mottaget underhållsbidrag. Underhållsbidraget ingår i beräkningarna av disponibel inkomst, transfereringar och familjestöd. År 2022 berörs ungefär 323 000 personer (folkbokförda) av simuleringarna och det sammanlagda underhållsbidraget som beräknas med hjälp av modellen uppgår till ca 3,4 mdkr.

Sammantaget bedöms simuleringen av underhållsbidrag öka tillförlitligheten i målstorheter kopplade till inkomstbegreppet disponibel inkomst.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Den slutliga inkomst- och skattestatistiken offentliggörs i slutet av januari, cirka 13 månader efter inkomståret (referensperioden för statistikens målstorheter). SCB arbetar med registerproduktion och statistikframställning i cirka två månader från det att alla grunddata inkommit. Anledningen till den relativt långa tiden mellan referensperiodens slut och publiceringstidpunkt är att slutliga taxeringsdata levereras till SCB först i slutet av året efter inkomståret.

3.2 Frekvens

SCB får tillgång till de olika grunduppgifterna vid olika tidpunkter under året efter referensåret. Statistiksammanställning och publicering sker en gång för varje referensår.

3.3 Punktlighet

Publicering sker i enlighet med gällande publiceringsplan. Aktuella publiceringsplaner finns på SCB:s webbplats.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken sprids i form av statistiknyhet och tabeller på SCB:s webbplats, www.scb.se/HE0110. Statistiken är också inlagd i *Statistikdatabasen* på webbplatsen, där tabelluttag kan göras på riks-, läns- och kommunnivå, samt för viss statistik på RegSO och DeSO.

Statistiken redovisas också i rapporter och artiklar där statistiska resultat presenteras och kommenteras med text, tabeller och diagram. Rapporter och artiklar publiceras på SCB:s webbplats (se länk ovan).

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

SCB utför på uppdragsbasis specialbearbetningar av undersökningens samtliga årgångar. Efter särskild prövning kan forskare och utredare få tillgång till avidentifierade mikrodata för egna bearbetningar. Register över hushållens inkomster finns i årgångversioner från 2011.

4.3 Presentation

Statistiken redovisas huvudsakligen som färdiga tabeller och i SCB:s statistikdatabas där användare fritt kan göra egna uttag av statistik samt i form av kommenterande och analyserande texter.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistikregistret och statistiken beskrivs i *Statistikens framställning (StaF)*. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Båda dessa dokumentationer är tillgängliga på www.scb.se/HE0110, under rubriken *Dokumentation*.

Utöver nämnda dokumentationer finns variabeldokumentationer där variabelernas innehåll beskrivs närmare. Dessa kan erhållas vid förfrågan.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Förändringar i skatte-, pensions- och socialförsäkringssystemen har stor påverkan på statistiken, varför användare av statistiken bör vara uppmärksam på sådana förändringar.

Undersökningen Hushållens ekonomi har sedan 1975 redovisat officiell inkomstfördelningsstatistik. Undersökningen ersätts från och med inkomstår 2014 fullt ut av den totalräknade inkomstfördelningsstatistiken som beskrivs i detta dokument. För åren 2011, 2012 och 2013 redovisas undersökningarna parallellt.

Båda undersökningarna har samma syfte; att beskriva utvecklingen och fördelningen av inkomster och inkomsternas struktur för hushåll. Dock skiljer sig framställningen av statistiken åt, vilket medför att statistiken inte är fullt ut jämförbar. De huvudsakliga skillnaderna mellan undersökningarna är hushållsbegreppet, inkomstbegreppet samt insamlingssätt/källa. I undersökningen *Hushållens ekonomi* (HEK) redovisas primärt faktiskt boende och hushållsbegreppet är kosthushåll, vilket avser personer som bor i samma

bostad och har gemensam hushållning. Hushållsbegreppet i den totalräknade statistiken är primärt bostadshushåll (vilket baseras på folkbokföringen), dock med hänsyn tagen till växelvis boende för barn när föräldrarna inte bor tillsammans, se avsnitten 2.2.3 *Mätning*, 2.2.5 *Bearbetning* och 2.2.6

Modellantaganden för ytterligare information om hur barn som bor växelvis hanteras i statistiken samt nedan i detta avsnitt för hur statistiken påverkas.

Det centrala inkomstbegreppet i båda undersökningarna är disponibel inkomst. Den konceptuella definitionen av disponibel inkomst, vilken fastställer vad som i princip bör ingå vid mätningar av disponibel inkomst, sammanfaller i HEK och den totalräknade statistiken. Däremot finns det skillnader i den operationella definitionen, dvs. den definition som i praktiken används i statistiken.

Skillnaden i den operationella definitionen av disponibel inkomst uppkommer på grund av att undersökningarna har delvis olika sätt att samla in data. HEK är en urvalsbaserad undersökning och uppgifter om hushållssammansättning, vissa bakgrunds- och klassificeringsvariabler samt vissa inkomstkomponenter samlas in via en telefonintervju. Eftersom den totalräknade statistiken bygger på administrativa register finns ingen möjlighet att samla in exempelvis enskilda inkomster som saknas i de administrativa registren. Skillnaden i inkomstbegreppet består av olika sätt att hantera underhållsbidrag, vilket framför allt påverkar barnhushåll med separerade föräldrar. I HEK samlas dessa uppgifter in via intervjun. I den totalräknade statistiken beräknas underhållsbidraget via den modell som beskrivs i avsnitt 2.2.6 *Modellantaganden*.

För en beskrivning av de två undersökningarna, och skillnader dem emellan vid införandet av den totalräknade statistiken, se rapporten [Övergång från urvalsbaserad till totalräknad inkomstfördelningsstatistik](#) (SCB, 2016).

För att förbättra kvaliteten i skattningen av ekonomisk standard för barn och föräldrar när föräldrarna inte bor tillsammans och barnen bor ungefär lika mycket hos båda föräldrarna används sedan inkomstår 2021 en modellbaserad ansats i statistiken. Modellen har även tillämpats retroaktivt för åren 2011–2020 i den totalräknade inkomstfördelningsstatistiken, vilket innebär att statistiken reviderats för dessa år. Detta påverkar ytterligare jämförbarheten med statistik baserad på undersökningen Hushållens ekonomi.

Påverkan på de totala inkomstskillnaderna är dock förhållandevis liten. Baserat på hela befolkningen minskar Gini-koefficienten med 0,001, från 0,334 till 0,333 år 2021 när hänsyn tas till barn med växelvis boende. Percentilkvoterna P95/P05, P90/P10 och P80/P20 minskar med 0,04, 0,03 respektive 0,02. Andelen av befolkningen med låg ekonomisk standard minskar från 15,0 procent till 14,7 procent. Medelvärde och medianvärde för hela befolkningen minskar med ca 0,2 procent (700 kronor) år 2021. Påverkan på statistiken av växelvis boende är konsistent över tid.

Påverkan är dock större för enskilda grupper. Den ekonomiska standarden minskar för ensamstående utan barn (yngre än 65 år), mest i åldrarna 30–49 år, samtidigt ökar andelen med låg ekonomisk standard med två procentenheter i den här åldersgruppen. Detta beror på att hushåll som tidigare klassificerades som ensamstående utan barn har klassificerats om till ensamstående med barn

i de fall de har växelvis boende barn, och att de hushåll som byter hushållstyp har en förhållandevis hög ekonomisk standard.

Samtidigt ökar den ekonomiska standarden för ensamstående med barn, vilket resulterar i att andelen med låg ekonomisk standard för både kvinnor och män i den här gruppen minskar med ungefär 5 procentenheter. Den ökade standarden för kvinnorna beror dels på att de kvinnor som tillkommit i gruppen ensamstående med barn har förhållandevis hög ekonomisk standard, dels att den totala försörjningsbördan för gruppen har minskat. För männen beror ökningen på att de nyttillkomna hushållen har en förhållandevis hög ekonomisk standard.

Implementering en av den uppdaterade modellen avseende barn med växelvis boende har förhållandevis liten påverkan på statistiken. Kontroller av inkomstår 2021 visar att Gini-koefficienten minskar med 0,001 när den uppdaterade modellen ligger till grund för skattningarna, från 0,333 till 0,332, vilket innebär att den sammanlagda effekten av växelvis boende på Gini-koefficienten är en minskning med 0,02. Även medelvärdet och medianvärdet för samtliga personer minskar med den uppdaterade modellen, 300 respektive 200 kronor lägre jämfört med tidigare.

Störst påverkan får uppdateringen av modellen på de barn som klassificeras som växelvis boende. Överlag ökar spridningen av inkomster inom gruppen växelvis boende med den uppdaterade modellen. Den ekonomiska standarden minskar överlag för barn med växelvis boende när den uppdaterade modellen tillämpas, förutom för barn i toppdecilen. För medianvärdet (P50) minskar den ekonomiska standarden med 6 500 kronor år 2021. Det resulterar i att andelen med låg ekonomisk standard ökar för den här gruppen, med 3,8 procentenheter, till 9,6 procent, jämfört med 5,8 procent enligt den tidigare modellen. Även andelen med låg inkomststandard ökar, från 0,6 procent till 1,7 procent.

Ytterligare information om växelvis boende och hur detta påverkar statistiken finns i rapporterna [Ekonomisk standard vid växelvis boende](#) (SCB, 2019) och [Income Distribution Statistics and Shared Residence](#) (SCB, 2021).

Från och med inkomstår 2011 är löne- och pensionsinkomst taxerad i övriga nordiska länder inkluderad i den totalräknade inkomstfördelningsstatistiken.

Detta påverkar ytterligare jämförbarheten med statistik baserad på undersökningen Hushållens ekonomi.

Sammanfattningsvis blir effekten störst på regional nivå, där de tre kommunerna Årjäng, Strömstad och Eda, vilka samtliga gränsar mot Norge, sticker ut med störst inkomstökningar. Vid gränsen mot Danmark respektive Finland är det Malmö respektive Haparanda som får störst inkomstökningar. Inkomsterna ökar generellt mer för män än för kvinnor, samt för personer födda i något av de övriga nordiska länderna. Det blir även en större procentuell påverkan på inkomsterna för de yngre och äldre åldersgrupperna, samt i de nedre delarna av inkomstfördelningen.

Det blir en liten påverkan på de övergripande inkomstskillnaderna. Gini-koefficienten för ekonomisk standard minskar med 0,001–0,002, medan

andelen med låg ekonomisk standard minskar med 0,1–0,2 procentenheter, samtidigt som andelen med hög ekonomisk standard är oförändrad.

För ytterligare information om de utländska inkomsterna och dess påverkan på statistiken, se [Nordiska inkomster i IoT och inkomststatistiken 2011–2019](#) på SCB:s webbplats.

Jämförbarheten över tid för de hittills publicerade årgångarna (2011–2021) av den totalräknade inkomstfördelningsstatistiken kan på det stora hela anses vara god. Observera dock att taxerade inkomster från Norge till stor del saknas år 2011, vilket främst påverkar statistiken och jämförbarheten för regioner nära den norska gränsen.

Indelningsändringar för län och kommun kan försvåra statistikens jämförbarhet över tid. Se SCB:s webbplats för information om när och vilka ändringar som har genomförts, www.scb.se/regionalt.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

För att underlätta jämförbarhet mellan grupper (framför allt olika hushållstyper) används i statistiken en s.k. ekvivalensskala för att ta fram ekvivalerad disponibel inkomst (alt. disponibel inkomst per k.e. eller ekonomisk standard). Den skala som används samt metodiken som tillämpas tas upp i avsnitt 2.2.5 *Bearbetning*. Mer information om jämförelser av hushåll finns att läsa i artikeln [Att jämföra inkomster för hushåll](#) på SCB:s webbplats.

Det kan dock vara av intresse att redovisa och jämföra hushållens disponibla inkomster utan att dessa är ekvivalerade. En försvårande omständighet när detta görs på regional nivå är att demografin ser olika ut i olika kommuner, vilket försvårar dylika jämförelser.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

SCB publicerar inkomstfördelningsstatistik från flera undersökningar, vilka har delvis olika syften och således olika avgränsningar och definitioner vad gäller populationer och variabler.

Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) ger information om hur levnadsförhållanden ser ut bland olika grupper i det svenska samhället. Bland annat redovisas inkomstfördelningsstatistik i ULF/SILC, främst med syfte att möjliggöra internationella jämförelser, då inkomststatistiken i ULF/SILC är harmoniserad med motsvarande statistik från övriga EU-länder. Områden som skiljer sig åt mellan undersökningarna är bl.a. hanteringen av kapitalvinster (ingår i standarddefinitionen av disponibel inkomst i TRIF men ingår inte i SILC) samt att undersökningarna använder olika ekvivalensskalor vid beräkning av ekonomisk standard. Detta leder bl. a. till att Gini-koefficienten är lägre i ULF/SILC och att skattningsarna av andelen med låg ekonomisk standard skiljer sig åt förhållandevis mycket för vissa redovisningsgrupper, främst vid redovisning efter hushållstyp.

ULF/SILC är likt HEK en urvalsbaserad telefonintervjuundersökning och de huvudsakliga skillnaderna, baserat på undersökningsdesign, som föreligger mellan den totalräknade statistiken och HEK gäller även för ULF/SILC.

Observera att samanvändbarheten med urvalsbaserade hushållsundersökningar överlag påverkas av att olika hushållsbegrepp används. I

urvalsbaserade hushållsundersökningar är det brukligt att hushållsbegreppet kosthushåll tillämpas och att det är det faktiska boendet som mäts. Skillnaden mellan faktiskt boende och folkbokfört boende tas upp i avsnitt 2.2.3 *Mätning*.

Statistik över antal personer samt redovisning av personer efter exempelvis hushållstyp är inte direkt jämförbar/samanvändbar med motsvarande statistik i SCB:s officiella befolkningsstatistik då statistiken baseras på olika definitioner och populationsavgränsningar.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Avrundningar vid andelsberäkningar samt fastprisberäkningar kan innebära att summan av deltotaler avviker från totalen i vissa fall, exempelvis i tabeller avseende andel personer med låg ekonomisk standard samt tabeller avseende inkomststruktur.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik (SOS), och omfattas av särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning ([2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

En kopia av all statistikredovisning i form av rapporter, böcker och statistiska meddelanden (SM) som getts ut som trycksak eller redovisats som PDF-dokument förvaras hos Kungliga biblioteket och levereras till Riksarkivet.

De slutliga registren som ligger till grund för statistiken över inkomster och skatter gallras inte utan långtidsarkiveras i enlighet med Riksarkivets bevarandebeslut RAMS 2007:64. I nuläget är årgångarna 1968–1997 av Inkomst- och taxeringsregistret långtidsarkiverade. Utöver dessa årgångar är också urvalsbaserade register för åren 1960–1966 långtidsarkiverade.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet till denna statistik föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken är inte EU-reglerad.

F Historik

Den totalräknade inkomstfördelningsstatistik är förhållandevis ny och publicerades första gången i februari 2015, då avseende årgångarna 2012 och 2013. Vid publiceringen av statistik avseende 2014 (i februari 2016) utökas statistiken även med uppgifter avseende år 2011.

Statistiken omfattar, sedan publiceringen av inkomstår 2020, löne- och pensionsinkomst taxerad i övriga nordiska länder för personer folkbokförda i Sverige. I samband med publiceringen av inkomster för 2020 reviderades tidigare publicerad statistik för åren 2011–2019.

I statistiken tillämpas sedan publiceringen av inkomstår 2021 ett utökat hushållsbegrepp och en utökad ekvivalensskala, där hänsyn tas till att barn till föräldrar som inte lever tillsammans kan dela sitt boende mellan föräldrarna (s.k. växelvis boende). I samband med publiceringen av inkomster för 2021 reviderades tidigare publicerad statistik för åren 2011–2020.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån (SCB)
Kontaktinformation	Inkomststatistik
E-post	inkomststat@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)

Bilaga 1: Variabler och redovisningsgrupper

I bilagan behandlas övriga relevanta målvariabler i statistiken som inte tas upp i avsnitt 1.2.2 *Variabler* samt några av de redovisningsgrupper som tas upp i avsnitt 1.2.4 *Redovisningsgrupper*.

Inkomster, skatter och transfereringar

Löneinkomst

Löneinkomst är summan av löneutbetalningar under året. I begreppet lön ingår skattepliktiga förmåner och traktamenten som redovisas under lön i taxeringen. Den resekostnadsersättning som överstiger det begränsade avdraget ingår också. Även sjuklön (den sjukersättning arbetsgivaren har ansvar för) ingår i löneinkomsten.

Sedan publiceringen av inkomstår 2020 ingår, för personer folkbokförda i Sverige, löneinkomst från övriga nordiska länder som inte tagits upp till beskattning i Sverige.

Företagarinkomst/Näringsinkomst

Företagarinkomst beräknas som överskott/underskott av näringsverksamhet (inkluderar även inkomst från fåmansföretag).

Kapitalinkomst

Kapitalinkomst är ränta, utdelning, kapitalvinst och kapitalförlust.

Kapitalvinst/kapitalförlust utgörs av den vinst/förlust som uppkommer vid försäljning (realisering) av tillgångar, t.ex. aktier, fonder eller fastigheter.

Pension

Pension är skattepliktiga pensioner och består av allmän pension, tjänstepension, privat pensionsförsäkring, arbetsskadelivränta och livränta.

Sedan publiceringen av inkomstår 2020 ingår, för personer folkbokförda i Sverige, pensionsinkomst från övriga nordiska länder som inte tagits upp till beskattning i Sverige.

Sjuk- och aktivitetsersättning

Sjuk- och aktivitetsersättning ersatte 2003 förmånerna förtidspension och sjukbidrag. Är arbetsförmågan nedsatt med minst en fjärdedel har personer 19–29 år rätt till aktivitetsersättning. Personer 30–64 år har rätt till sjukersättning om personen troligen aldrig kommer att kunna arbeta heltid på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning.

Sjuk- och föräldrapenning samt arbetsmarknadsstöd m.m.

Skattepliktiga positiva transfereringar såsom ersättning i samband med sjukdom, föräldrapenning och arbetsmarknadsstöd. Här ingår även andra skattepliktiga bidrag och ersättningar som vårdbidrag och utbildningsbidrag för doktorander.

Generella bidrag

Generella bidrag är skattefria bidrag, bland annat barnbidrag, underhållsbidrag, studiebidrag och studielån.

Bostadsstöd

Bostadsstöd (skattefria bidrag) utgörs av bostadsbidrag till barnfamiljer och makar/övriga utan barn, bostadstillägg till pensionärer och bostadsbidrag till värnpliktiga. Räntebidrag till ägare av egna hem ingår inte.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd hette tidigare socialbidrag.

Skatt

I den slutliga skatten ingår statlig och kommunal inkomstskatt på förvärvsinkomster, statlig inkomstskatt på kapitalinkomster, fastighetsavgift, allmän pensionsavgift, egenavgifter, kyrkoavgift samt begravningsavgift, skatter för näringsverksamma och avdrag för skattereduktioner.

Sedan publiceringen av inkomstår 2020 ingår, för personer folkbokförda i Sverige, skatt på löne- och pensionsinkomst från övriga nordiska länder på inkomster som inte tagits upp till beskattning i Sverige.

Övriga negativa transfereringar

Övriga negativa transfereringar är, om inte annat framgår i redovisningen, betalt underhållsbidrag, återbetalda studielån och avdrag för pensionsförsäkring.

Redovisningsgrupper

Ålder

Avser den uppnådda åldern under undersökningsåret.

Hushållstyp

Anger hushållets sammansättning och avser förhållandet den 31 december inkomståret.

Sammanboende avser personer som är gifta/registrerade partner alternativt sambo. Med sambo avses personer som inte är gifta/registrerade partner men boende tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden. Av personer folkbokförda i samma fastighet och lägenhet med gemensamma barn bildas sambopar. För att bilda sambopar av personer utan gemensamma barn används en modell utifrån nedanstående kriterier:

- Personerna är folkbokförda på samma fastighet och lägenhet.
- Personerna är minst 18 år.
- Personerna är av olika kön.
- Åldersskillnaden mellan personerna är mindre än 15 år.
- Personerna är inte nära släkt.
- Endast ett möjligt sambopar kan bildas inom hushållet.

Ensamstående med barn 0–19 år avser ensamstående med minst ett barn 0–19 år med en förälder–barn–relation till referenspersonen i hushållet samt i förekommande fall även personer 20 år eller äldre med en förälder–barn–relation till referenspersonen i hushållet. En förälder–barn–relation skapas om en person är biologisk förälder, adoptivförälder, vårdnadshavare eller ”Annan person” till någon i hushållet.

Ensamstående med kvarboende unga vuxna 20–29 år avser ensamstående med minst en person 20–29 år med en förälder–barn–relation till referenspersonen i hushållet, samt i förekommande fall även personer 30 år

eller äldre med en förälder-barn-relation till referenspersonen i hushållet. En förälder-barn-relation skapas om en person är biologisk förälder, adoptivförälder, vårdnadshavare eller "Annan person" till någon i hushållet.

Sammanboende med barn 0–19 år avser sammanboende med minst ett barn 0–19 år med en förälder-barn-relation till referenspersonen i hushållet samt i före-kommande fall även personer 20 år eller äldre med en förälder-barn-relation till någon av referenspersonerna i hushållet. En förälder-barn-relation skapas om en person är biologisk förälder, adoptivförälder, vårdnadshavare eller "Annan person" till någon i hushållet.

Sammanboende med kvarboende unga vuxna 20–29 år avser sammanboende med minst en person 20–29 år med en förälder-barn-relation till någon av referenspersonerna i hushållet, samt i förekommande fall även personer 30 år eller äldre med en förälder-barn-relation till någon av referenspersonerna i hushållet. En förälder-barn-relation skapas om en person är biologisk förälder, adoptivförälder, vårdnadshavare eller "Annan person" till någon i hushållet.

Övriga hushåll avser hushåll som inte kan klassas som ensamstående eller sammanboende.

Observera att innebörden av barn skiljer sig något åt mellan de olika hushållstyperna. I hushållstyperna Ensamstående respektive Sammanboende ingår endast barn som har en förälder-barn-relation någon av referenspersonerna i hushållet. En förälder-barn-relation skapas om en person är biologisk förälder, adoptivförälder, vårdnadshavare eller "Annan person" till någon i hushållet. I hushållstypen Övriga hushåll utvidgas innebörden av barn till att även avse personer 0–19 år vilka ej har en förälder-barn-relation någon av referenspersonerna i hushållet.

Sysselsättning

Sysselsättningen anger en persons huvudsakliga sysselsättning under undersökningsåret baserat på personens sammansättning av inkomster.

Förvärvsarbete avser personer 20–64 år ej klassade som studerande vars löne- och företagarinkomst överstiger två basbelopp samt är större än hälften av den sammanräknade förvärvsinkomsten.

Studerande avser personer 20–64 år vars inkomst av studiehjälp/studiemedel är större än ett kvarts basbelopp samt vars summerade löne- och företagarinkomst understiger 3,5 basbelopp.

Arbetslösa avser personer 20–64 år ej klassade som studerande vars inkomst av arbetsmarknadsstöd är större än hälften av den sammanräknade förvärvsinkomsten.

Sjuka avser personer 20–64 år ej klassade som studerande vars ersättning i samband med sjukdom är större än hälften av den sammanräknade förvärvsinkomsten. Inkluderar personer med sjuk- och aktivitetsersättning.

Pensionärer avser personer 20–64 år ej klassade som studerande vars inkomst av allmän pension, tjänstepension, privat pensionsförsäkring, arbetsskadelivränta och livränta är större än hälften av den sammanräknade förvärvsinkomsten.

Föräldralediga avser personer 20–64 år ej klassade som studerande vars inkomst av föräldrapenning är större än hälften av den sammanräknade förvärvsinkomsten.

Upplåtelseform

Upplåtelseform avser äganderätt, bostadsrätt och hyresrätt och utgår från fastighetens ägarförhållande och inte hur de boende förfogar över lägenheterna.

Bilaga 2: Nordiska inkomster

Omfattningen av de totala utländska inkomster som inkluderats i IoT varierar över tid. För åren 2011–2014 är täckningen sämre än för senare år. Lägst är makrobeloppet år 2011, då inkomsterna uppgick till 7 miljarder kronor (brutto), medan de uppgick till drygt 25 miljarder 2015. Antal unika poster som uppdaterats i IoT har pendlat runt 100 000, med flest år 2015 (135 000) och färst år 2011 (70 000).

Variationen över tid beror framför allt på brister i data från Norge. Data från Norge kan antas ha bra täckning från år 2015 och framåt. 2012–2014 är beloppen betydligt lägre, och år 2011 saknas i princip inkomster från Norge helt och hållet. Utöver detta saknades skatt för Norge 2011–2014, vilken i stället har simulerats med hjälp av modellberäkningar.

Makrobelopp i IoT från respektive land, löpande priser i mnkr

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Löneinkomst	5 382	12 546	14 381	14 401	22 063	20 300	19 556	18 773	19 731	17 930	16 578	22 259
Danmark	5 200	5 443	6 290	6 942	7 400	7 542	7 573	8 497	8 678	9 039	8 736	10 382
Finland	103	109	152	175	152	168	181	193	267	237	229	348
Island	12	49	80	94	133	161	220	326	114	81	100	243
Norge	66	6 946	7 859	7 190	14 378	12 430	11 583	9 757	10 672	8 573	7 512	11 285
Pension	1 637	1 659	1 870	2 030	3 248	3 303	3 208	3 488	3 722	4 457	3 227	3 750
Danmark	741	756	840	983	1 023	1 061	1 083	1 213	1 241	2 255	1 017	1 195
Finland	871	776	886	884	859	845	795	771	724	48	619	661
Island	24	18	6	10	36	50	82	143	67	15	66	104
Norge	1	110	138	154	1 330	1 347	1 248	1 361	1 691	2 138	1 525	1 790
Brutto	7 019	14 205	16 251	16 431	25 311	23 603	22 765	22 261	23 454	22 387	19 805	26 009
Skatt	1 372	3 052	3 551	3 611	6 057	5 592	5 296	5 140	5 395	4 956	4 733	6 142
Netto	5 647	11 154	12 700	12 820	19 254	18 011	17 469	17 121	18 059	17 431	15 073	19 867
Skattekvot (%)	19,5	21,5	21,9	22,0	23,9	23,7	23,3	23,1	23,0	22,1	23,9	23,6
Antal uppdaterade poster	70 118	96 024	106 229	100 750	135 362	125 303	113 464	105 878	104 703	98 331	86 101	98 820